

Consideratio sexta de ordine passionū
inter se et earū origine ab invicem

Affionū aīalium prima et velut
vnica radix est amor seu libido

Amor quippe aīalis est inclinatio
vel motus confurgens in aīali

ex apphensioē boni. vel tanq̄ boni sibi. vtpo-
te q̄ valet ad suū esse vel bene eē cōseruādū
Cū igit bonū pri⁹ sit q̄ malū. Nā malū non
dicitur nisi p̄uacō boni. et hītus nō est dubiū p̄or
est p̄uacōne. vñ nec aliq̄d odio hētur nisi q̄
alicui q̄d diligēte apphēdit eē cōtrariū. Sup
est ut oēs passioēs r̄spcī boni p̄cedant eas q̄
dicuntur et de pri⁹ malū r̄spiciūt tā in cōcupiscē-
bili q̄ irascibili. Inter eas vero q̄ circa bonū
versantur ut sūt desideriū. delcātio. spes. despe-
racō Amor q̄ absolute bonū r̄spicit p̄cedere
habz passioēs hītes pro obiectis bonū vt
absēs vel ut iā adeptū vel ut futurū et arduū
aut sub aliq̄ tali cōtracta racōne. Malemus
cōsequēter q̄ vis cōcupiscibilis p̄or est ad iras-
cibile q̄uis passioēs irascibilis frequēter ad
cōcupiscibile t̄minētur ut spes l̄ audacia ad
delcācōē; si vicāt desperacō et met⁹ ad cōstinā
si vicantur cadunt. Inueniemus p̄terea q̄
oēs passioēs reducunt ad q̄tuor p̄ncipales
duas in cōcupiscibili q̄ sūt delectatio et dolor

Et duas in irascibili q̄ spes et metus appella-
lantur. Sed et s̄b generaliori cōsideracōe oīs
reducuntur ad duas secūd̄ duplicē rōnē sc̄z
boni et mali. Et ille sunt delectacō et dolor. Tā-
dem fit oīm ad vnā velut radicalē originē
ēductō sc̄z ad amorē lic̄z cōsumatiōis et p̄ncipa-
lior passio fit delectacō cōsequēs hūc amorē et
q̄esit̄ in re iā adp̄ta. Ampli⁹ vero lic̄z amor
seu libido fit p̄ma passionū. sortitur tamen
ip̄a cupiscibilis nomen a cupiscētia vel cu-
pidine etiā secūd̄ fictionē poeticā d̄z q̄ cupi-
do d̄⁹ amoris eius et filius veneris. Et hoc q̄
bonū absēs l̄ desideratū magis facit se sētiri
ceteris p̄ibus rōe defectus et indigētie. tan-
quā opposita iux̄ se posita magis sētiantur
Similē assignare possum⁹ causam cur irasci-
bilis ab ira pot̄⁹ q̄ a spe vel audacia noiet̄
ira quippe respicit minoracōnē seu vilipēsi-
onē q̄ inē mala maxime fugitur. sicut ex ad-
uerso excellētia magis appetit̄. Et ita appe-
titur ut vite pp̄rie aliquñ p̄ferat̄. quēadmo-
dum introducit poeta euual⁹ cōndit̄ visū. Et
hic est anim⁹ mortis cōceptor et illū. Qui vi-
ta bene credat em̄i quē q̄ris honorem

Consideracō septima q̄ passiones bru-
torū pulchre sunt et bone .s.

Assiones oēs in aialibus brutis
censēde sūt bone. ⁊ pulchre. Exē-
pli gētia. Audacia et aiositas in le-
one et gallo. Ira in tigde ⁊ apio

Voluptas in porco. hircu ⁊ passere. Timi-
ditas in lepore ⁊ oue. s fraudulētia in vulpe
Adulacō in cane. Supbia in equo. Tristitia
⁊ melācolia in catto. Auaritia in cornice Ita
qz passioēs iste neqz male sūt vel deformes
in genere moris cum desit ipis aialibus ar-
bitriū libertas in q̄ fūdatur ratio laudis seu
vituperij Neqz turpes dici possunt aut male
in genere entis quomā ens bonum et pul-
chrū ouertūtur. p̄pterea tñdem habet q̄libz
res sit substātia. sit accidens. ⁊ bono et pul-
chro quantū ⁊ ente. nec habere potest ma-
lum contrarium. Amplius vero quelibet res
natuālis dirigitur in suis motibus ab intel-
ligentia non errante ut dictum est iam ex
sentētia p̄hoꝝ. cui oformans se augustim⁹
dixit qz deus sic res quas odidit amministat
ut eos p̄prios motus agē finat vbi aut ⁊
est error. ⁊ adest rei id qd sibi est p̄prium
desit et turpitudine necesse est. Qd passiones
in brutis aliquando turpitudinis arguim⁹
vel horremus et odimus et expugnam⁹
Respondem⁹ hoc ideo fieri qz nob ⁊ desiderijs

nostris aduersantur inferūtq; lesionē aut
aliqua tali rōe. Monstra p̄inde q̄ videntur
esse peccata et turpitudines in natura quō
ad causam p̄mam et finē vltimū relata pul
ebra sint videre facile est.

Consideratio octaua q̄ aiales passio
nes in statu peccati plezq; turpes et ma
le sūt in homine

Astioēs aiales in hoib; viatorib;
sūt ut pluimū vitupabiles male
et turpes. Inueniem⁹ hoc esse v̄
rū non solū ex dēminacōe fidei s;
ex naturali dēductione si p̄spererim⁹ condi
cionē et finē scđm quē hō orditus est. Homo
nāq; cū sit nature rōlis . ip̄e fact⁹ est ut dis
cerner; inter bonū et malū et ut mai⁹ bonū
magis diligeret. Constat v̄ro dēū esse sū
mū bonū. Ordināt⁹ est igit̄ homo ad agnos
cend et diligēdū dēū in quo stat sua iusticia
seu bonitas et gloria. Optet q̄ ut hoc asse
tur aliquñ homo . alioqñ frustra et insipiēter
ad hūc finē fuisset ordinatus sup̄ brutalem
naturā. Ex hac radice veritatis p̄hice seq̄tur
q̄ homo deb; sūmum bonū sūme diligere. Et
magis q̄ pua bona aut q̄ mala. Debet q;
ad opacones ptis sue p̄ncipalis q̄ est ratio
magis inclinari . q̄ ad illas corporis . debet

quanto erit iustior iusticia morali vel nullo
mō vel min⁹ affligi debet scdm portioēz supi-
orem ⁊ dīmorē ac liberā dirigē inferiorē. ⁊ ei
libere ⁊ sine ꝓtradctōe dñari. Deb; habē cor-
pus suū tanq̄ instrumētū ꝓforme ratioi in-
mōrle scilic; nec impediēs s; adiuuās iōem
ac min⁹ indigens q̄ corpora inferiorz nāz
sed oīm istorū ac similiū videm⁹ in hoībus
ꝓtrariū ꝓpter passioēs corporis q̄ trabunt
aīa; ad delcāctōes sordidas ⁊ malas trabūt
in errores ⁊ supsticōsas insamias. trabunt
magis ad opacōes corporis q̄ ad opacōes
virtuosas. trabūt ad obligacōes ignoratiā
et inquietudmē. trabūt ad afflictioēs et re-
belliones ad penā ⁊ mortem pl⁹ q̄ in brutis
et iniustis sepe pl⁹ q̄ in iniustis. Quid sup
est nisi ꝓcludere tales passiones eē ꝓtrarem
et debitū ordinem nature ꝓmitus instituce
hic autē ordo aliter perueri non potuit et
potest q̄ ex culpa libere ꝓpetrata per ingra-
titudinem ꝓtra deum. sicut vidit qui de plo-
rans dicebat. homo cum in honore esset ac
Sed heu iam non similis. sed deterior et tur-
pior. Sunt igitur passiones hui⁹ moi vitu-
perabiles quia tollunt obedientiam. Sunt
et male et turpes tanquā priuantes in ho-
mine ex vitiosa radice. modū. spēm ⁊ ordiēz

Preueniunt quippe iudiciū racōnis qđ opte-
ret subsequi. turbāt. ligāt. atq; tyrānzant
dominiū rōnis. Ita ut nimis sentiat homo
illā serētā. Corpus qđ corrūpitur agguat
animā. Et illud iugum g̃ue super filios ade-
deniq; multi p̃boꝝ experientia ⁊ racōe iudici
cōfessi sunt hanc corrūpōnē licet ad vnā
causam neq; quā puenerit. Tandē ex hīs
radicib; que multipliciter extendi potuerāt
necitas oritur recreacōnis humane per me-
diatorē x̃pm deū et hoīez. Alioq; finis huā-
ne creacōnis in nichilū corruisset. p̃ tō spē
qđ nō ad gloriā sue viuificacōis et fructōis
sed ad penā eterne dāpnacōis tota deuēns-
set. qđ sapientie diuine sueq; potētie ⁊ bonita-
ti. neq; decens neq; rōnabile est asserere
deus quippe et naturā nichil fatiūt frustra
hic ortum habuit illa exdamatio p̃phetica
Nūquid enī vane cōstitūisti oēs filios homi-
nū dans intelligi qđ neq; qđ. Notētur tamen
pro hīs que dictat sequēs cōsideratio. c

Consideracō nona qđ in statu innocētie
fuisse aiales passioēs honeste et bo-
ne vbi etiā oñditur qđ sunt bone et qđ
non in statu culpe. c

Passiones aiales pro statu nature
institute fuissent pulcherrē. Du
ius racō est quia nulla p̄uenisset
iuditiū racōnis sed ad obsequiū

et nutū eius vel furrerisset vel q̄euisset. Sic
in cristo neq; dolorē neq; cupiditentiā neq;
desideriū. neq; spem aut metū inuenire erat
aut aliam passionis cuiuscūq; similitudinē
nisi subsequēter ad impium et dictamē ra
tiois. Porro quilibet homo quāto amplius
profecit in virtutibus moralibus atq; gra
tuitis tanto reformabitur ordo iste in eo vt
passiones non preueniāt aut obruāt iudi
tiū racōis sed potius ad eius iussionē mode
rentur. Hinc ortū est diuinū illud aristotilis
verbū. q̄ in virtuoso oia consonant rationi
Si tamē in hoibus est inuenire talem prius
q̄ corpus mortale hoc et corruptibile indu
erit in corruptibilitatē a immortalitatē a ab
sorpta fuit mors inuictoria. Sic fortassis e
leuae naturā huānā voluerūt ipi stoici dū
dixerūt q̄ virtutes sūt impassibilitates nō
vtiq; q̄ virtuosi n̄ sentirent aut paterent
alioqn̄ lapidib; eēt paēs s; q̄ passioēz q̄ li
bet p̄uenit vtuosus nec furripit aliq̄ velut ef
fremis atq; tyrāmans rōez S; stat⁹ talis vt
eq̄ faciliē acq̄rēt q̄ pulchre a cito describit

Epiciurei aut q̄ naturā humanā in bestialē
deor̄q̄bant nec aliqd̄ porro meli⁹ aut dim⁹
ponebāt in hoīe. dixerūt cōsequēt̄ passioēs
oēs esse pulchras et optimas. Ita enim de
bestijs iā dixi⁹. Ceter⁹ aristotiles q̄si mediū
iter p̄gens negauit passiones oēs bonas
esse q̄ multe p̄ueniūt et impediunt rationē
negauit nichilomin⁹ oēs iudicandas esse
malas et turpes. Eas videlicz q̄ rōe regerēt
Puto q̄ ex istis facile est elicere r̄gulā gnā-
lē de morali bonitate. vel malitia passionū
dum enī passioēs regi debent rōe nec regūt
ille tūc iudicāde sūt aut criminālit̄. aut venia-
liter male. Nā sēualitas in hoīe p̄cipat de
vlūario in hoc q̄ ordinata est audire rōez
quā dū rēnuīt audire peccat et turpis est
Bruta vero nullā cū hoc mō hñt cū rōe colli-
gātā nec ordinata est eoz brutalitas ob-
t̄pare rōi diūde quā nō habent. Sed oritur
difficultas de pueris et fatuis non hñtib⁹
vsū rōis p̄mit⁹ institute. intātū sūt sui mo-
tus illi passionales turpes nō hñtes modū
speciē vel ordinē qualē huāne nature postu-
lasset integritas. ita ut v̄z sit iux̄ hāc cōside-
rā cōnē q̄ neō viuēs est sine p̄cō sup̄ terram
etā infans v̄m⁹ diei. Solus xp̄s post p̄c̄m
p̄m hoīs sicut habuit innoctiā originalem

hic in solo regno aie sue seruata est iugit̄ ab
instanti sue ocep̄ois talis obedientia s̄fua
litaris ad r̄om̄ q̄l̄e p̄maria nature instituc̄o
in hoie plantauerat. Et talē neq; in virgīe
maria. neq; in ioh̄ane baptista dū infantes
essent inuenire erat. quāuis hec desitutio
nature neq; q̄ imputaretur tūc r̄oi ad culpā
actualē vel mōzlem vel venialē apud eos si
cut nec apud nos dū infantes sum⁹ a dū nō
habet ratio liberū vsū suū absq; oī p̄cedenti
culpa actualiter n̄ra. Secus vbi culpa n̄ra
in causa est. n̄lomi⁹ eēnt hic attēdēda mul
ta circa o dīcōnē stat⁹ innocētie a circa libez
dnium. qd̄ habuisset r̄o. p̄ oī tpe sup̄ s̄fuali
tatē tā in pueritia q̄ in semio tā motib; potē
tiay n̄aliū cui⁹ moī sūt nutritiā a vegetatiā a
gnatiā. q̄ s̄fuitiay sicut sūt ȳginatiā a fan
tastica a exteriores quīq; potentie de quib;
nō est hic dicēdum p̄ singula Sicut nec q̄le
dnium in istis o p̄b̄sores fuerint habituri

Cōsideracō decia de duplici origīe passi
onū aialiū q̄ scz ē exteri⁹ s̄fibile a inte

Affionū aialiū rior racō l̄ spūs
generalis origo duplex inuenit̄
Proueniūt enī frequēt̄ ex s̄fibi
lib; exteriorib; agētibus in ipos

s̄fus vt in visū auditū gustū tactū a olfactū

Et hic modus in hoīe est velut ab inferiori
Proveniūt nichilomin⁹ velut a supiori dū
spirit⁹ rōnalis actuatus hac l' illa cōgnitōe
ex cōsequēti volitōe vel nolitōe impat men
bris inferioribus mouens ea quē admodū
rps horribilē mortis apphēsiōē in misit a
iōe sēfualitatē. Talis enī colligatio iun
git portionē sēfualē ad portionē rōnalem
sic q̄ vicissim adus vni⁹ redūdat in alterā
Quāuis in non virtuos tract⁹ sēfualitatis
sit fortior et ita fortior q̄ nō est in ptāte rōis
non tāgi irruētibus p̄mis passionū motib⁹
lic; sub ea fit ille appetit⁹ et dñetur eius tali
ter q̄ nequit ab inuita iōe cōsensū extorquē
Secus in p̄fecte virtuos. secus in beatis. sec⁹
in xp̄o. secus p̄terea in statu p̄maris. de quo
p̄babile est sentire q̄ nūq̄ nisi desup impan
te rāone potuiss; qd̄ cūq; sēfibile foris secus
agē in sensus Alioq̄n vix haberi pōt erit⁹ q̄n
nccē sit cōcedere deceptōes et errores potuisse
cōtingere p̄ illo statu et passioēs de nccitate
p̄uenisse rōnem. Expediunt autē se leuiter
qui sentiūt ut dixim⁹ sane modo nūc apud
naturā destitutā cōtrario quādo necesse est
ut ois nostra cognitio incipiat a sensu deor
sum. Tūc autē de sursum semper descendit